

№ 14552

«EIKS-MAJA» TEATAJA

Nr. 2 (3)
1935

EEKS-MAJA perele

õõmsaid jõulupühi ja
hääd uut aastat
soovib

Juhatus.

EEKS-MAJA TEATAJA

Nr. 2 (3)

21. DETSEMBER

1935

E. K. KÕRVALDAMISE
LOOJA NSV KÕRVALDAMISE
KÕRVALDAMISE
KÕRVALDAMISE

~~PE 9589~~

Aasta tüsedat tööd.

Käesolev 1935. a. jõuab lõpule ja ühtlasi meie seltsi 69. tegevusaasta.

Aasta vahetusel peab iga korralik peremees tagasi vaatama läinud aasta töö tulemustele ja seab ülesse kavad tulevaseks tööks.

Ka kindlustusmees talitab samuti, ka meie heidame pilgu möödunud tööle ja seame kokku kavad eelolevaks aastaks.

Möödunud 1935. a. on meie seltsile olnud üldiselt väga õnnelik. Preemia saak on üldiselt suurenenud, eriti aga elukindlustuse alal, kus meie lõppeval aastal oma uustoodangu viisime enam kui kahekordseks võrreldes 1934. a.

Tulekindlustuse alal on lahkuv aasta olnud õige kahjude rikas. Aga tänu sellele, et meie seltsil on eeskujulikud edasikindlustuse lepingud, ei ole need kahjud seltsi äritulemustele mingisugust halba mõju avaldanud. Reservid kasvavad ning meie selts on selle poolest jõudnud esikohale, missugust kohta loodame tulevikus püsivalt enda käes pidada. Elukindlustuse kahjud on olnud üsna mõõdukad ja on sellel kindlustusalal ette näha reserve kasvu suuremal määral.

Sarnased tulemused on võimalikud olnud meie ühiste jõupingutuste ja koostöö läbi. Eriti tänuväärt tööd on teinud meie seltsi välistöömehed, kellel võidelda on tulnud mitte ainult sellega, et kindlustusküsimused meil rahva hulgas üldiselt alles õige tumedad, vaid veel enam igasuguste võistlusvõtetega teiste seltside poolt, mida harrastati väga brutaalselt ja otse kuritahtlikult.

Loodame, et mõlemad eeltoodud pahed tulevikus vähenevad, kui neid täiesti kõrvaldada ei saa. Selleks aitab arvatavasti ka uus kindlustusasutiste seadus tuntavalt kaasa ning meie ise omalt poolt peame ka kõik tegema nende pahede kõrvaldamiseks.

Kõiki lõppeva aasta tulemusi kokku võttes võime rahuldustundega vastastikku soovida õnne aasta heade tulemuste puhul ja parimat edu eelolevaks aastaks.

O. Suursööt.

Pühade rõõm.

Jõulud tulevad! Pühad on varsti käes! Nii kõlas rõõmu-hüüd linnas ja maal. Isad kratisid kukalt, mida kinkida lastele, ema ja lapsed jälle arutlesid, millega valmistada jõulurõõmu isale. Kihutati mööda linna ja kulutati kaupluste uksi. Kõigil vaid üks mure: kuidas oleksid pühad paremad, kuidas oleks rõõmu rohkem.

Mets ja maa kattub aga valge lumega. Külmetaat teeb kuldjalastega saaniga sõitu jõgede ja järvede jäätunud pinnal, kaastundlikud kodanikud toidavad linnakesi, kel pole enam võtta ei maast ega puust tera ega tangu.

Aga leidub ka inimlapsi, kel kõhud tühjad ja ninakesed punetavad külmast. Ka neil on ööd-päevad meele jõulud, jõulu valgus ja rõõm.

Ja tihti, kus pole pühade vastuvõtuks mingeid eeldusi, kus tühi toas ja puudus perekonnas, juhtub tulema viimasel tunnil helde ja muhelev jõuluvana oma kingituste kotiga, sest jõulurõõm on määratud kõigile rahvale.

Jutustame eeltoodu tõenduseks alljärgneva lühiloo.

Kui Martin Arak tuli kord ühe jõulueelse päeva õhtul oma kaubakontorist koju, küsitles teda ta noor naine:

„Kas lugesid juba lehest autobuse õnnetusest Karioja maanteel?“

„Ei. Mis siis on?“

„Seal sai üks mees surma.“

„No-noh! Kes siis?“

„Juhan Vardel.“

„Ma pole kuulnudki sellast nime!“

„Ta oli väikese Atsi isa.“

„Kelle Atsi?“

„Küll sina, Martin, unustad aga ruttu! Sa ei mäleta nüüd enam seda teraset ja tragi poissi, kes tõi meile alati maasikaid, kui olime suvitamas?“

„Ah see! Nüüd tuleb meele. Selle poisi isa saigi siis surma. Kahju!“

„Neil oli suur pere. Ja millises puuduses nad elasid! Ma kord külastasin nende korterit. Naine näis olevat haiglane. Mõni aasta tagasi olid nad tulekahjus põlenud paljaks. Kuida nad läbi saavad küll nüüd, kui pole enam toitjat.“

„Sul näib eriline mure olevat selle perekonna saatuse pärast, Maret?“

„Mis nüüd muret või, aga vastu pühi tuleb sellaseid hädaid mõtteid. Oleme ju meiegi varem olnud vaesed, Martin!“

„Ja jääksime jällegi vaeseks, kui igaüht avitama hakkaksime,“ ütles Arak ja siirdus oma töö-kabinetti.

Jõulude saabudes aga juhtub sageli nii, et kõvemadki südamed ja mõrudad meeled muutuvad. Nii sai ka ärimees Arak paremad mõtted. Ta ütles jõululaupäeval naisele:

„Sa võiksid ju sellele Vardeli perekonnale väikese jõulurõõmu teha, kui just tahad.“

Noorproua lõi näost särama. „Kuidas need vaesekesed küll rõõmustavad! Ma teen paki kohe valmis ja õhtul sõidame Karjajale.“

„Sinna räpasesse alevikku!?“

„Aga sõit läbi lumistunud metsa, Martin? Jõulu vaikus ja rahu kõikjal, tähed säravad... Ma pole kaua aega näinud enam öiset taliloodust.“

Martin Arak andis ka siin naisele järele. Otsustati sõita.

*
Tasakesti surisedes kihutas uus auto metsavahelisel teel. Maanteel ei liikunud inimese hingegi. Kõrged kuused tõstsid oma ristilisi latvu tähistaeva

poole, oksad paendusid lume raskuse all nagu valged palmid.

Arakad sõitsid rõõmustama kehva perekonda. Noorproua laskis peatuda sõiduki ja vaatles metsa, kus oli kõik nii puhas ja valge, kus polnud ühtki häälitust. Kõikjal valitses sügav jõulurahu.

Siis jätkus jällegi sõit ja varsti tuli nähtavale aleviku madal majade rida. Kiriku ümbruses ja apteegi lähedal võis näha heledasti valgustatud aknaid. Mitmes majas säras jõulupuu. Kaugemal aga, kus majad nagu karbikesed, polnud jõuluvalgust nähagi.

Siiski: Ühe majakese aknast võis näha jõulukuuse küünalde sära.

„Minu arvates peaks Vardelid siin elamagi,“ ütles proua Arak. „Nüüd lumega ei tunne kohti enam hästi ära.“

„Kus nad siis siin elavad,“ vaidles Arak vastu, „kas sa ei näe, kuidas hästirõivastatud lastepere laulab jõulupuu ümber? See on igatahes perekond, kus pole jõulurõõmust just erilist puudust. Vaata, kas Ats selles hütis ei elanud? Näe, seal vilgub akna juures ainult väike lambituli!“

Proua kahtles.

„Mul näib siiski, et ta elab siin,“ rääkis ta. „Aga me võime ju sealt pimedast toast küsida.“

Jõulud

on rahupühad, — tõsine jõulurahu valitseb perekonnas, kui majaisal on EEKS-MAJA elukindlustuse poliis.

Nad astusid pimedasse kotta ja kobasid otsides elukorteri ust. Üks hädise näoga naine tuli avama. Väike lamp suutis viletsat tuba valgustada vaid ähmaselt. Nurgas oli näputäis jõuluheinu. Seal askeldas viieliikmeline lastepere. Seoti kuuse-
jässakale külge mingeid paberilipakaid ja õunapungi. Sängi veerel istus mees, käsi sidemega kaelas.

Lapsed ehmusid, nähes võõraid inimesi.

„Mängige aga edasi!“ julgustas proua Arak. „Kas teil jõulupuu küünlaid ei olegi?“

„Ei ole,“ vastas üks suuremaid poisse. „Mineva aastast jäi küll kaks küünalt järele, aga rotid panid need nahka.“

„Jah, ega meil pole siin jõulu ega midagi,“ kurtis korteripere-naine. „Näe, mehel oli töö juures õnnetus, paaril kuul pole sentigi näinud, pühitse siin jõule või ole! Kas linnasaksad tahtsid kuhugi minna või?“

„Meil oli kavatsus külastada Vardeli perekonda, eksisime aga majaga. Neil ju ka nüüd kurvad päevad käes?“ küsis proua Arak.

Naine vastas:

„Ei neil ole häda midagi! Nad elavad siin samas kõrvalmajas. Nägite ehk kus suur jõulupuu säras? Eks vana Vardeli elu oli kindlustatud. Agent tuli ja ladus naisele tuhat krooni peo peale.“

Mees sängi veerel võttis piibu suust ja kinnitas omakorda: „Jah, ei neil pole häda midagi! Lastele ostis kõigile saapad jalga, mul

päterdavad teised toas paljajalu. Ei pääse kooli ega kuhugi.“

Härra ja proua Arak vahetasid pilgu. Nad said teineteise mõtetest aru sõnadeta. Lubasid tulla kohe tagasi ja väljusid.

Auto juures askeldas priske pois, läkiläki üle kõrvade. Proua hüüatas rõõmsasti:

„Kas sa näed, see on ju Ats! Kuidas käsi käib?“

„Täna, hästi!“

„Jõulupuu ja kõik?“

„Jõulupuu ulatub laeni!“

„Kingitusi said?“

„Laialt! Ema tõi suure pildiraamatu ja revolvri, mis laseb korgiga. Kommi ja piparkooke saime igauks, näete, nii suure koti täie!“

„Aga teil isa ei ela ju? Kuidas saite nii rõõmsad jõulud?“

„Ema sai kindlustusseltsist raha. Ema ütleb, et kui see raha läbi, siis hakkab mina juba ise enesele leiba teenima. Ma lippan nüüd jälle tuppa, muidu pistavad teised mu präänikud kinni!“

Kaduski Ats nagu välk üle lumehange.

„Sa ei annud Atsile midagi?“ tegi härra Arak juttu. Noor-proua vastas: „Ei. Seepärast, et sinna pimedasse tuppa on rohkem vaja jõulu rõõmu. Ole hea ja aita mul pakk sisse viia!“

Mõne minuti pärast säras ka siin majas jõulupuu ja lastepere askeldas rõõmukisaga kingituste juures. Sidemes käega mees aga häigas põidlagaga ühtepuhku silmanurgast ja hädise eide hääli oli kord nutune, kord naerutooniline. Hämarausse elamusse oli tulnud jõulurõõm ja valgus.

Elukindlustustarve ja kindlustusviisi valiku küsimusi.

Iga kindlustus peab võimalikult hästi vastama kindlustustarbele. — Nõnda võiks sõnastada kindlustuse ala igivana põhitõe.

On ikka nii, et igapäevases töörühis seisavad meil esijärjekorras silme ees detailid, s. o. üksikasjad, kuna nende taga peituvad lihtsadki põhitõed ja põhimõtted kipuvad sageli unustuse hõlma vajuma. Ei ole siis imestada, et alul märgitud kindlustusalaline põhitõdegi ei ole püsinud alati sel aukohal, kus ta õieti peaks olema. Vast on sellepärast õige peatuda kindlustustarve ja sellest sõltuvate küsimuste juures pisut pikemalt.

Kujutleme näite ning küsime: Missugune peaks olema 35 aastase abielumehe elukindlustus, kellel on kaks last, üks viie- ja teine kaheaastane? Teiste sõnadega — meie küsime — missugune on selle kujuteldava isiku, nimetame teda lihtsalt tähega N., elukindlustustarve?

Küsimusele võimalikult õige vastuse saamiseks peame pisut lähemalt kirjeldama vaatluse alla võetud isikut. Eeldame siis, et N.'il ei ole nimetamisväärseid varandusi, ta on tavaline palgaline. Edasi oletame — N.'i surma korral oleks lese ja kahe alaealise lapse ülalpidamiseks tarvis vähemalt 80 krooni kuus ehk 1.000 krooni aastas.

Kui see nõnda on, siis peaks vastus alul püstitatud küsimusele kõlama järgmiselt: N.'i elukind-

lustussumma peaks olema sarnane, et see võimaldab lehel ja lastel igal aastal (vähemasti kuni laste täiskasvanuks saamiseni) kulutada 1.000 krooni. Kuna ei või ette teada N.'i elupäevade pikkust, siis peaks elukindlustuse lepingu sõlmimisel valima kindlustussumma nõnda, et sellest jätkub 1.000 kroonisteks aastakulutusteks vähemasti 15 aastaks. N.'i surma korral lesk paigutab seltsi poolt väljamakstava kindlustussumma loomulikult nõnda, et see kannab protsente. Viimast asjaolu arvesse võttes näib piisavat 10.000 kroonist kindlustussummast.

Kokkuvõttes, kui N.'i surma korral tema abikaasale ja lastele peab kindlustatud olema 80-ne krooninegi kuutulu, peab N. sõlmima 10.000 kroonise elukindlustuse.

Nagu on võimalik varajane surm, samuti on võimalik, et N. saavutab kõrge eluea. Oma teenistuskohuseid suudab N. täita, ütlemine, 65. eluaastani. Säält pääle peavad tema enda ja abikaasa ülalpidamiseks paratamatult tarvilikud summad tulema muudest allikatest ning kui vanuse päevi on rohkesti, siis peavad need allikad olema õieti rikkalikud. Ühekordne summa 10.000 krooni ei oleks siin kuidagi liig palju.

Kõigest eespool üteldust järgneb — kui N.'il ei ole vanuse päeviks ette näha küllaldast pen-

sioni või muud samaväärset tulu, siis on tema kindlustustarve sarnane, mida kõige paremini rahuldab 10.000 kroonine segakindlustus (tariif III) kestusega kuni 65. eluaastani.

Kui N.'il vanuse päeviks on kindlustatud küllaldane pension või muud sissetulekud, varajase surma korral aga perekond võib sattuda raskustesse, siis võib tema kindlustustarbele hästi vastata ka eluaegne surmajuhuse kindlustus.

Sarnaseid isikuid, nagu seda oli ülalkirjeldatud kujuteldav N. on tegelikult elus vägagi palju ning kui me saaksime lähtuda ainuüksi kindlustustarbe kõrguse seisukohalt, siis peaks seltsi portfell võib olla peagu eranditult koosnema 10.000 kroonistest sega- ja surmajuhuse kindlustustest.

Tegelikult aga on kindlustussummad märksa madalamad, nõnda et 10.000 kroonised kindlustused on õige harva esinevad erandid. Endastmõistetavalt on madal kindlustussummade tase sõltuv meie üldisest nõrgast majanduslikust seisundist. Ei suudeta üldiselt kõige paremagi tahtmise juures tasuda 10.000 krooniste kindlustuste preemiaid.

Vanasõna ütleb — parem pool muna kui tühi koor! Sellepärast, kui meie majanduslikud olud ei luba suuremale osale kindlustusvõtjaist nende tõelikule kindlustustarbele vastavaid kõrgesummalisi kindlustusi sõlmida, siis andkem neile kindlustused, mis vähemasti osaltki rahuldavad kindlustustarvet.

Selle juures on aga ülimalt tähtis silmas pidada kindlustusvõtja maksuvõimet. Sest ei tohi

unustada, et veelgi tähtsam kui seltsi poolt antava kindlustuskaitse kõrgus on kindlustuskaitse püsivus. Püsiv saab aga kindlustuskaitse ainult siis olla, kui kindlustusvõtja on püsivalt võimeline preemiaid tasuma.

Taotledes sihti võimaldada kindlustusvõtja maksuvõimele vastavat, püsivat, otstarbekohast ja võimalikult kõrget kindlustuskaitset ei saa hinnata kõiki kindlustusviise täpselt üheväärsetena. Seltsi tariifide kogus ei ole küll ainustki selles mõttes halba kindlustusviisi, ometi võiksime olemasolevad kindlustusviisid jagada kahte rühma. Üht rühma kindlustusviise võiksime pidada ülalkirjeldatud sihtide seisukohalt hääks, teist rühma ainult rahuldavaks.

Rühma — hääd kindlustusviisid — kuuluvad esimeses järjekorras kõik niisugused kindlustusviisid, mis minimaalse preemiakuluga annavad maksimaalse kindlustuskaitse nii surmajuhuseks kui ka vanuse päeviks. Tariifide keelde tõlgituna kõlab eelmine lause järgmiselt: hääks tuleb pidada esimeses järjekorras tariifi III sarnaste kestustega, mil puhul kindlustuse lõpptähtpäev on kindlustusvõtja 60 või 65 aasta vanuses.

Ei saa kuidagi pidada hääks, vaid ainult rahuldavaks, neid III tariifi kindlustusi, kus kindlustuse lõpptähtpäev langeb kindlustusvõtja keskeasse. Sarnaste kindlustuste puhul on lühikese kestuse tõttu preemiamäär kõrge ning selle tõttu, et kindlustusvõtja võib elukindlustuse preemiamaksudeks kulutada ikkagi ainult teatava piiratud summa,

ollakse kõrge preemiamääraga kindlustuste puhul sunnitud leppima väikese kindlustussummaga, s. o. väikese kindlustuskaitsega. See ei ole aga kuidagi kooskõlas varem püstitatud hääle kindlustusviisile omase maksimaalse kindlustuskaitse nõudega.

Kui vanusepäevade eest hoolitsemine on korraldatav muul kui elukindlustuse teel, kui seega kaaluvaks momendiks on ainult kindlustuskaitse surmajuhuseks, siis tuleb hääks pidada tariifi I preemiamaksu lühendatud kestusega. Toonitame siin eriti preemiamaksu lühendatud kestuse väärtust. Kui kindlustatu saavutab pika ea, siis eluaegse preemiamaksu puhul võib preemiade maksmine kõrgetes vanustes sünnitada ületamatuid raskusi. On sellepärast kaheldamatult õigem sõlmida kindlustus tariifi I järgi nõnda, et 60. või 65. eluaastas kindlustus muutub täiesti preemiavabaks.

Nõnda siis — eriti hää kindlustusviis on tariif III lõppvanustega 60 kuni 65 aastat; samuti on hää tariif I sarnasel kujul, et preemiade maksmine lõpeb 60 või 65 aastaselt. Kuna kõik kaalutlused kõnelevad selle poolt, et neid äsja mainitud kindlustusviise võib üldiselt vaadelda kui elukindlustuse ideaalile kõige lähedasemaid, siis järgneb sellest — selgitagem ja soovitagem esijärjekorras nimelt neid kindlustusviise!

Kõiki muid kindlustusviise, s. o. muid siin seni nimetamata tariife ning tariifi III päris lühikeste kestustega ja ka tariifi I

eluaegse preemiamaksu kestusega võib üldiselt lugeda ainult rahuldavate (mitte häade) kindlustusviiside gruppi.

Teadagi on erandid võimalikud. Erandjuhtumeil — eriti siis, kui on tegemist kindlustusvõtjaga, kellele ei sõlmita esimest kindlustust, vaid lisakindlustust — võib osutada praegu meie poolt rahuldavaks hinnatud kindlustusviis tunduvalt paremaks kui hääks hinnatud kindlustusviis. Erandjuhtumil on loomulikult millise tahes paremana näiva kindlustusviisi valik täiel määral õigustatud.

* * *

Igal juhul peab valitud kindlustusviis tuginema teatavatele kaalutlustele. Kindlustusviisid, missugused on selles kirjutuses loetud häade hulka, kõnelevad ise endi eest; kaalutlused, millistel nad on valitud, on üldised ja endastmõistetavad. Kui aga on valitud kindlustusviis, mis eespool on arvatud rahuldavate gruppi, siis peavad sarnaseks valikuks olema erilised põhjused ja kaalutlused.

Selts soovib, et tarvitataks võimalikult kõige paremaid kindlustusviise. Selle tõttu, kui on valitud näiliselt vähem hää kindlustusviis, huvitab seltsi küsimus, missugustel kaalutlustel ja põhjustel see on sündinud. Teiste sõnadega — seltsi huvitab, miks on vähem hää kindlustusviisi eelistatud hääle kindlustusviisile? Vastust sellele küsimusele ootab selts igal sarnasel juhul esindajalt.

K. S.

Tulekindlustuse riskide valikust ja järelvalvest.

Kindlustusseltsi tegevus tuginneb suurel määral esindajate kaastööl, kes olles seltsi usaldusmeesteks puutuvad otseselt kokku kindlustusvõtjaga ja vaatavad kohapeal kindlustusele võetavaid objekte järele. Seejärel tuleb pidada esindaja tööd väga vastutusrikkaks ülesandeks, sest sellest, milliseid riske esindaja kindlustusele võtab, olenevad ära kindlustusseltsil tulekahjud. On esindaja oma töös teadlik ja kaalub õieti olukordi objekti hindamisel, jääb seeläbi nii mõnigi tulekahju olematuks. Esindaja peab tundma põhjalikult oma ümbrust ja olema suuteline hindama kindlustusele võetavate riskide väärtust ning hoiduma igal juhul üle tõelise väärtuse kindlustamisest.

Ei ole sugugi ükskõik, milline on vastuvõetud riskide kvaliteet, sest on kindlaks tehtud tõsiasi, et kahjud olenevad suuresti üleväärtuse kindlustatud riskidest. Poliisitingimustes ja ka Balti eraseaduses on punkt, et kindlustus ei tohi kahju korral kedagi rikastada ning kindlustussumma on ainult piiriks, milleni kahjutasu võib ulatuda, kui varanduse tegelik väärtus kahju päeval mitte väiksem ei ole. Seega tuleb seltsil kahju korral nii kui nii kärpimisi teha, kui kindlustussumma osutub kõrgemaks varanduse tegelikust väärtusest. Kuigi seadus teeb takistusi üleväärtuse väljamaksumisele ja paistab, nagu poleks siis ka tarvidust kindlustuse

vastuvõtmisel nii kindlalt üleväärtuse kindlustamise järgi valvata, — on see ometi vajalik, sest kindlustusvõtjad pole harilikult neis seaduse põhimõtetes teadlikud. Ja omas teadmatuses võib nii mõnigi kindlustusvõtja, kellel varandus üleväärtuse kindlustatud, muutuda hooletuks tulega ümberkäimises või isegi enda käe läbi süüdates lasta varandust hävineda, lootuses sellest kasu saada.

Kuid esindaja töö ei piirdu veel ainult hoolsa kaalutlusega riski vastuvõtmisel, vaid seda järelvalvet tuleb jätkata ka kindlustuse uuendamisel järgmisel aastal. Eriti oluline on uuendamisel amortisatsiooni maha arvamise, mida tuleb teha mõnede objektide juures iga aasta — need on suure kuluvusega esemed, nagu autod, rehepeksugarinituurid, igasugu masinad, tööstuse sisseseeded jne., sest siin on sagedasti aasta kuluvus väga suur, mis ei jäta mõju avaldamata kindlustussummale. Hoonete juures ei ole iga aasta amortisatsiooni arvestamine müüdi oluline, see oleks liig väikene ja tülikas, kuid siin tuleb teha seda teatavate ajavahemike järgi, aluseks võttes üldiseid amortisatsiooni tabeleid.

Vaadeldes pikema aja jooksul juhtunud tulekahjude põhjusi, selgub, et hooletu tulega ümberkäimine on igal aastal põhjustanud kõige rohkem tule tekkimisi, peaaegu pool kõigist aasta jooksul juhtunud kahjudest. Loo-

mulik, et siin igakord ei ole mitte hooletus, vaid on oldud tahtlikult hooletu. Nii oli Petserimaal 1931. a. 304 tulekahju, järgmisel aastal pandi aga maksuma seal uuesti ülesehitamise klausel ja kohe langes kahjude arv 164 peale, 1933. a. oli seal veel 85 kahju ja 1934. a. 56 kahju, seega vähenesid tulekahjud kolme aasta jooksul ühele viiendikule 1931. a. arvust.

Nende arvude järgi otsustades ei saa teha siin teist oletust, kui sibilik hooletus, sest enamikul kahjujuhtudel on põhjuseks hooletu tulega ümberkäimine. Kuid hooletu tulega ümberkäimine ei vabasta veel kindlustusseltsi kahju maksmisest. Kui hakati aga nõudma hoone uuesti ülesehitamist, polnud muidugi enam mõtet isepõletamisel, olgu vast ainult juhusel, kui endised hooned olid niivõrd häletsemisväärses seisukorras, et uute ehitamine oli hädatarvilik.

Riigi statistika keskbüroo andmetel oli Eestis 1934. a. üldse 1069 tulekahju, tekitades kahju kogusummas 3.752.141 krooni. Jaotades neid kahjusid tule tekkimise põhjuste järgi, saame järgmised arvud:

Hooletuse läbi	47,1 ⁰ / ₀
Korratud tuleasemed	12,5 ⁰ / ₀
Sädemed ja tahma põlemine	9,4 ⁰ / ₀
Pikse läbi	6,5 ⁰ / ₀
Süütamine	10,6 ⁰ / ₀
Arvatav süütamine	3,7 ⁰ / ₀
Teadmata ja muud põhjused	10,2 ⁰ / ₀

Nagu neist arvudest nähtub, seisab tulekahju põhjustest esimesel kohal hooletus, teisel ko-

hal korratud tuleasemed ja kolmandal kohal süütamine.

Paistab, et kindlustuste vastuvõtmisel kõvema kontrollimisega on võimalik ülaltoodud arvude vahelkordi tunduvalt muuta ja viia kahjude arvu väiksemaks. Võrreldes neid arve ühe Soome suurema tulekindlustuse seltsi „Pohjola“ kahjude põhjustega on neil järjekord hoopis teistsugune:

Korratud tuleasemed	41 ⁰ / ₀
Süütamine elektri seadeldistest	10 ⁰ / ₀
Tuli naabrusest	8 ⁰ / ₀
Liig kütmine	7 ⁰ / ₀
Suitsetamisest ja tuletikku-dest	6 ⁰ / ₀
Süütamine	6 ⁰ / ₀
jne.	

Tuli hooletuse läbi on seal hoopis tagaplaanil, järjelikult on neil suunatud kindlustuste vastuvõtmisel peatähelepanu tuleasemete ja korstnate järelvaatusele.

Meil tuleb aga veel esimeses järjekorras katsuda vähendada hooletuse läbi tekkinud kahjusid ja kindel, et kõige mõjuvam abinõu selleks on, kui riisiko hindamist toimetada ka subjektiivselt ning katsuda jätta subjektiivselt halbu riske rohkem kindlustusvõtja enda riisikole.

Seepärast on iga esindaja kohus toimetada kohapeal kindlustuste vastuvõtmisel alati põhjalik kaalumine riski kvaliteedi suhtes, kusjuures ei tohi olla mingil tingimusel pealiskaudne, sest iga sel viisil ärahoitud tulekahju ei ole mitte ainult kasuks seltsile, vaid ka kogu rahvamajandusele.

O. P.

Hankemees töö.

Järg.

„Viimast asja tuleb mõista nii, et Teie sõlmitte kindlustusseltsiga kokkuleppe, mis kestab teatud aja. Näiteks — Teie lepите kokku, et kindlustusselts EEKS-MAJA võtab 30 aastaks riisiko Teie elu eest oma peale. Teie surma korral muutub elukindlustuse poliis kohe rahaks s. o. kindlustusselts maksab Teie varajasema — enne tähtaega — surma korral Teie abikaasale ja lapsele kindlustussumma kohe välja. Sel korral, kui Teie elate sooviavaldues näidatud kindlustuse algusest 30 aastat edasi, saate elus olles kätte kindlustussumma, mis Teil vanuse päevil pakub suurt tuge ja tagab muretuid päevi ajal, mil olete väsinud eluvõitlusist.“

„See kõik on ju hea, aga mis saab siis, kui ei ole alati võimalik tähtjaks tasuda elukindlustuse makse.“

„Kõige pealt, härra V., ma luban endal juhtida Teie tähelepanu sellele, et elukindlustuse preemia ei ole mitte maks ega väljaminek, kuigi ta esialgu sellena näib, vaid — elukindlustuse preemiate tasumist kindlustusseltsile tuleb pidada raha hoiule paigutamiseks tähtjaks ja ka mitte tähtjaks, sest surm ei ütle kunagi meile ette aega, millal ta üht kui teist kodanikku tabab.“

Kindlasti ükski edasipüüdlik ja töökas inimene ei tahaks näha, et pärast tema surma peaks tema töö ja vaevaga kogutud varandus võõraste poolt laiali kantama, mis juhtub just siis,

kui inimene on võtnud endale rahalisi kohustusi äri-, tööstuse asutamise, kodu sisustamise või hariduse omandamise tõttu.

Elukindlustuse sõlmimisega hoiame ära aga säärase eba-meeldiva üllatuse endast armastatud mahajääjatest. Elukindlustuse poliis omab aga selle imetegeva jõu ainult siis, kui maksud on korralikult tasutud. Ent nende tasumine on võimaldatud ka osade viisi ja häda korral võib nendega teatud aja viivitada. Küll peab igakord viivitamisest ja selle põhjustest seltsi juhatusele teatama. Olete suutnud elukindlustuse preemiaid tasuda kolm tervet aastat, siis on Teil juba mitmedki võimalused, nagu preemiate maksmise katkestamine, laenu tegemine poliisi kindlustusel, poliisi tagasimüümine jne.“

„Kui palju tuleb mul tasuda elukindlustuse preemiaid siis, kui kindlustan oma elu Kr. 3000.— peale ja saan üleelamisel selle raha ise kätte.“

„Enne, kui küsimusele saan vastata, palun mulle ütelda Teie vanus.“

„Olen 27 aastane“.

„Nii nagu juba varem olen kõnelenud on elukindlustuse peamiseks põhimõtteks pakkuda perekonnapea surma puhul mahajääjatele majanduslikku kaitset ja tähtjaks üleelamisel tuge vanuse päeviks. On soovitatav ja otstarbekohane elukindlustuse leping sõlmida võimalikult pikema aja peale, sest lühikese aja peale sõlmitud elukindlustus

Hää esindaja

peab oskama:

1. kuulata;
2. veenvalt kõneleda ja
3. aimata, millal tuleb kõnelemine lõpetada.

(Keskinäisus)

pakub perekonnale liig lühiajalist majanduslikku kaitset. Samuti vajab inimene just vanuse päevil rohkem kui noores eas elukindlustusega ühenduses kogutud kapitali. Arvestades ülaltooduga, julgen Teile soovitada sõlmida elukindlustus, mis kestab kuni 60. eluaastani, sest sel eluaastal on Teil ka veel viimast aastat võimalus sõlmida uus elukindlustus.

K-s. EEKS-MAJA tariifi järele tuleb Teil tasuda Kr. 3000.— pealt preemiaid — esimene kolm aastat Kr. 84.42, millest meie seltsi tariifi järele võime teha Teile maksusoodustust $1\frac{1}{2}\%$ kindlustussummast. Nii tuleb Teil esimesel kolmel aastal — alates neljandast aastast teeb selts kindlustusmaksule dividendi näol rabatti — maksta preemiaid Kr 79.98. Preemiat võite tasuda ka pool-, veerandaasta ja isegi kuuviisi. Kuid kõige sagedamini kasutatakse preemia maksmisel poolaasta viisi. Nii tuleks Teil poliisi välja ostmisel tasuda ühes tempel- ja poliisimaksuga Kr. 61.28. Arstliku järelevaatuse kulud kan-

nab kindlustusselts. Et kindlustuse maksude kogumist hõlbustada, selleks annab veel K-s. EEKS-MAJA oma kindlustusvõtjaile kaasa hoiukellad ja -karbid.“

„No jah, mis seal ikkagi, teeme siis pealegi elukindlustuse ära. Ega sul Emma selle vastu muidugi midagi pole.“

„Mis minul selle vastu, eks sa ise tea, mis teed.“

(Kindlustuse mehed võtavad paberid mapist ja asuvad tööle. Kindlustusvõtja maksab lepingu kindlustuseks käsirahana Kr.61.28, mis muidugi võetakse poliisi väljamüümisel arvesse.)

„Soovime õnne tähtsa ja otustava sammu astumise puhul ja loodame, et oleme suutnud teenida Teie, nii nagu paljude teiste oma klientide, rahulolu ja usume, et ka Teie tervislik olukord osutub kõigiti vastuvõetavaks meie seltsile.“

„Loodan. Suur tänu.“

„Head nägemist seni, kuni meil on võimalus Teile tuua elukindlustuse poliisi. Jumalaga!“

„Jumalaga!“

V. O.

Achillese kand.

Trooja sõja sangareist oli vahvaim Achilles. Ei olnud keegi teda võitnud ega olnud veel voolitud nooltki, mis teda oleks haavanud, sest tema ema palveil olid jumalad muutnud Achillese haavamatuks; — ainult jalakannale oli jäänud väike kaitseta koht. Nõnda Achilles, vaprast vapraimana, tungis alati kõige tulisemasse heitlusse ning külvates surmanooli vaenlase ridadesse jäi ise puutumatuks. Ometi leidis lõppeks nool, mis sihituna Achillese jalakanda, sellesse ainsasse nõrka kohta, otustas sangari saatuse.

Nõnda jutustab meile Homeroose lugulaul ning sellest on meie päevini püsima jäänud väljendus „Achillese kand“.

Üteldakse, igal inimesel olla oma Achillese kand. Ning need, kes võivad end pidada häaks inimese tundjaks, ongi kindlasti veendumusele tulnud, et see nõnda on.

Ei ole nimelt olemas inimest, keda üldse ei saa mõjustada. Igaühel on südames oma õrn koht, oma hell tunne, mis on tema Achillese kand. Kes oskab selle avastada ning seda õigel viisil puudutada, see suudab enamasti ikka painutada kaas-inimest kavatsetavasse suunda.

See tõsiasi on eriti tähtis kõigile neile, kelle tööala nõuab inimeste mõjustamist ning kelle töö tulemused sõltuvad sellest, mil määral ja kuivõrd õieti nad suudavad tabada „nõrku“ kohti.

Nõnda on ka elukindlustuse

esindaja töö edukuses enne kõike tähtis, kas esindaja on suuteline tabama kindlustatavate Achillese kandu. Kui meie ei oska leida õigeid mõjustamise relvi, siis ei aita ükski ilukõne. Kuid niipea, kui me juhtume „tõmbama õigest nõõrist“, muutuvad „kurdid“ kõrvad kuulajaiks.

Kus on aga parajasti kõnetatava inimese Achillese kand? Ja kuidas see on hõlpsaimini leitav?

Teadagi on võimatu anda neile küsimustele üldmaksvat vastust. Sest iga inimene on ikkagi omaette isiksus ning seega teistest tavalisti suuremal või vähemal määral erineva hinge-eluga.

Ometi — teadlikult ja järjekindlalt süvendades inimese tundmise võimet, pidevalt teritades psühholoogilist silma ning igal konkreetsel juhul luues võimalikult häa ülevaate nende inimeste elust-olust, kellele elukindlustust kavatsetakse pakkuda — võib teatava kindlusega siiski ette aimata, kus täpselt on kindlustatava Achillese kand. Paljudel on selleks lapsed ja nende tulevik; teistel oma vanusepäevad jne.

Elukindlustus on tarvilik kõigile — on tarvis ainult aimata, kus on kellegi Achillese kand; siis õiged relvad peavad viima sihile s. o. kindlustuse sõlmimisele.

(Leimaus)

Elukindlustuse võistlused lõppesid.

Sügisel väljakuulutatud elukindlustuse hankimise võistlused lõppesid 1. detsembril. Võistluse tulemuste kokkuvõte on valminud ja näitab, et võistlusest on innuga osavõetud.

Eriti peab selle üle rõõmustama, et seekord on võistlusest osavõetud laiema hulga esindajate poolt ja kui harilikult läksid esimesed võidud Tallinna, siis on seekord esimene koht ja ka enamus teisi kohti läinud provintsi esindajatele.

Võitjad olid järgmised härrad:

I	auhind	härra	Eduard Pahla, Narvas.
II	"	"	Arthur Erle, Keilas.
III	"	"	Arthur Vitsur, Viljandis.
IV	"	"	Eduard Kabel, Kolga-Jaani.
V	"	"	Valter Oldt, Tallinn.
VI	"	"	Anton Saaberg, Tallinn.
VII	"	"	Oskar Zupsman, Toolamaa.

Seltsi juhatus ütleb siinkohal kõigile võistlusest osavõtjaile oma suurimat tänu.

Väike elukindlustuse

poliiside järjekordsel amortiseerimisel, mis toimus 20. dets. s. a. „EKS-MAJA“ peakontoris, langes võit poliisile Nr. 25 634.

Aasta

on lõppemas

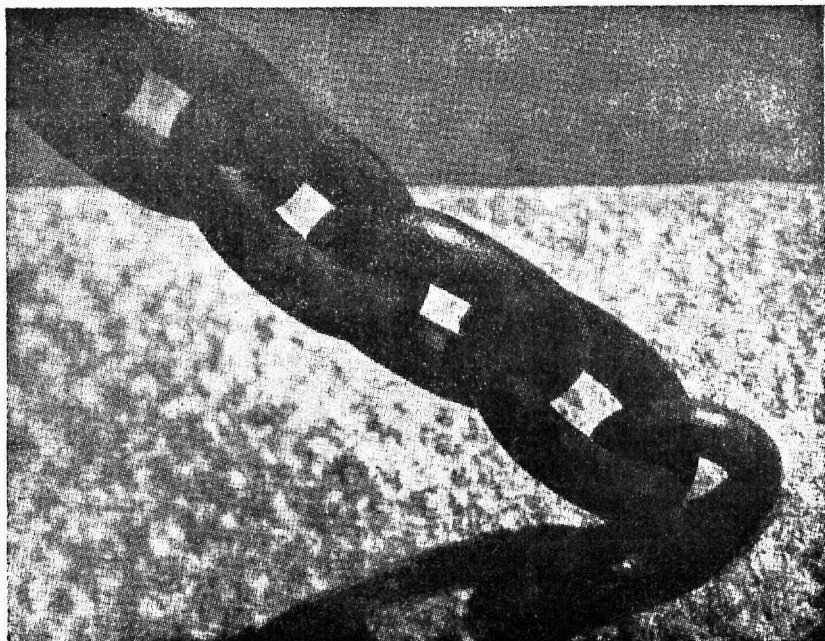
Käes on tegevusaasta viimased päevad. Veel on võimalik igal oma töötulemusi suurendada. Iga pingutus tõstab meie juubeli celaasta tööhulka.

Ei ole veel hilja parandada, kellel juubeli aasta töönorm — vähemalt 1 elukindlustus — andmata.

Elukindlustus

on

kindel tugi,

mis kaitseb meid

ajatuultes.

„Keskiäisyys“

Väljaandja: Kindlustuse Selts EEKS-MAJA. Vastutav toimetaja: O. Suursööd.
„EEKS-MAJA Teataja“ ilmub tarviduse järele ja saadetakse kõigile EEKS-MAJA
esindajatele tasuta.

«Graafika» trükk Tallinn, 1935.

